Ədalət.- 2022.- 26 fevral. S. 8.

"Yaxşı pulum olsaydı, ayrıca maaş verərdim ki, sən Allah, yazı yazma"

Həmsöhbətimiz gənc şair Elromandır.

-Son dönəmlər ədəbiyyata yeni gələn gənclər arasında üzdə olanlardansan. Bilirsən, nəyi xatırladım? On il öncə bizim vaxtımızda da üzdə olan, xeyli populyar şəxslər vardı ki, indi adlarını az qala əksəriyyət unudub. Bu barədə nə düşünürsən?

- Unudulmaq o unudulanların öz seçimi oldu. Bunu sənin özün də çox yaxşı bilirsən. Ədəbiyyata hobbi kimi baxmısansa, ilk öncə özün unudulmağa, sonra bir az qocalan kimi vaxtilə bütün əzbər bildiyin şeirləri unutmağa məhkumsan. Əslində, bu barədə danışmaq bir az yersizdir. Hər şeyi zaman göstərir. Sinənə döyüb özünü ağa adlandırmaqla deyil ki. Ədəbiyyatın özü ələk kimi elə adamları seçib ələyir ki, sənin özün nə qədər ədalətli olsaydın belə, sənə bu ixtiyar verilmiş olsaydı, bu qədər dəqiq ola bilməzdin. Ona görə də bunu zamana və elə ədəbiyyatın özünə buraxmaq lazımdır. Onsuz da o heç vaxt yanılmayacaq.

-Ötən il deyirdin ki, yaşıdlarım arasında öz potensialımda kimisə görmürəm. Bəlkə görmək istəmirsən? Doğrudanmı yaşıdlarının hamısı səndən istedadsızdır?

- Hələ də öz sözümün üstündəyəm. Sevinirəm ki, bu mənim inkişafda geriləmədiyimi göstərir. Mən heç nədə eqolu davrana bilmirəm. Sadəcə gərək bir yandan da olanı deyəsən. Bəlkə səhv deyirəm? Mənlə eyni yaşda bir nəfəri nümunə çək ki, səndən daha yaxşı yaza bilir. Nə var 35 yaşında şeir yazmağa? Təsəvvür elə, 35 yaşın var, 20 ildi yazıb-pozursan, hələ bir deyirsən ki, Elromandan yaxşı şeir yazıram. Bir zəhmət yaxşı yaz da. Sən o yaşda şeiri təkcə yazmalı deyilsən e. Nəsə hoqqa fikirləşib eləməlisən, amma dəqiqdi ki, təkcə yazmalı deyilsən. Şairlə futbolçunun inkişaf prosesini paralel qiymətləndirmək olar. Hər iki sahədə də eynidir, 20 yaşında parıldadınsa, bu səni daha çox dəyərli edəcək. 40 yaşında haranla qol vurursan vur, nəyə şeir yazırsan yaz, xeyri yoxdur, sənin "srok"un keçib.

Pleysteyşn oynamağı şeir yazmağından qat-qat yaxşıdı

-Yaşıdlarının bəzisi səni plagiatlıqda ittiham edirdi. Səhv etmirəmsə, Ələsgər Əhməd də belə demişdi.

- Sonradan yazdıqlarını demirəm, amma Ələsgər Əhmədin ilk kitabındakı şeirləri oxuyanda deyirsən ki, kaş ki belə yazmaqdansa, kimdənsə plagiat edib yazaydı. Ümumiyyətlə, plagiata qalanda gərək şair özü-özünü plagiat eləməsin. Başqasından eləsən də, hardasa keçmək olar. Ələsgər hələ də özünün bütün şeirlərində özünü plagiat edir. İşin pis tərəfi ondadır ki, plagiat məsələsi onun təkcə mətni ilə bağlı yox, aldığı bir çox qərarlarda da özünü biruzə verir. Hərdən oturub bir-birimizə şeir oxuyuruq. Səmimi deyirəm, bir də görürsən elə bir misra oxuyur, kürəyinə vurub deyirəm ki, halaldır, necə tapmısan bunu? Sonra meyxana deyirik, görürəm ki, yox e, bunun meyxana deməyi şeir yazmağından əlli dəfə yaxşıdı. Sonra nə bilim, gedirik pleysteyşn oynayırıq, görürəm ki, bunun pleysteyşn oynamağı da şeir yazmağından qat-qat daha yaxşıdı. Ümumiyyətlə, onun ən zəif bacarığı şeir yazmağıdır. Adam gərək bacardığı işdən bərk yapışa. Başa düşürəm, bir dəfə alınanda bir dəfə alınmaz. Amma görəndə ki, bu nisbət birə qırxdır, gərək özün də ağıllı başla düzgün qərar verə biləsən.

-Bir müddət öncə şeirlərin kulisdə yazarlar arasında müzakirəyə çıxarıldı. Həmin şəxslərin fikirlərinə öz münasibətini bildirsən maraqlı olar.

-Rəvan Caviddən başqa hər birinin fikirləri ilə razıyam. Ən dəqiq təhlili Fərid Hüseyn yazmışdı. Elə dəqiq təhlil edə bilmişdi ki, sanki şeiri birlikdə yazmışıq, harda nəyi demək istədiyimdən də xəbəri var. Rəvan heç orda nə deyibsə, özü də bilmir. Kulisdə açıqlamaları həmin yazarlardan kim alır bilmirəm, amma hər kim alırsa, görür heç cürə oxunaqlı başlıq çıxarmaq mümkün deyil, axırda da Rəvanı danışdırır. Amma adamın Allahı var, dedikləri ilə hər nə qədər gopa basıb səmimi olmasa da, başlıq üçün qəşəng material verə bilir. Məsələn, mənim də saytım, əlimdə yaxşı pulum olsaydı, Rəvan üçün puldan buraxıb ayrıca maaş verərdim ki, sən Allah, səndən heç zad istəmirəm, yazı yazma, işləmə, bircə elə 2-3 kəlmə nəsə de ki, biz də ordan başlıq çıxaraq, həmin mətndə adı keçən hamının yaşayışı sual altına düşsün.

-Yarasalar şeirini bəyənmişdim. Müzakirə zamanı dediyim kimi, məhsuldar görünmək fikrin yoxdur? Halbuki zaman keçdikcə bəzi şeirləri adam kaş ki, dərc etdirməzdim deyir. Çünki insanlar yaxşı şeir qalır kənarda, sənin zəif bildiyin, bəlkə də imtina etdiyin şeirə istinad edir.

- Artıq sənin də dediyin kimi, məhsuldar görünmək qərarını özüm də çoxdan almışam. Elə olur ki, 5 ay heç nə yazmıram. Niyə özümü nəyəsə məcbur etməliyəm ki? Tam dəqiq deyirəm, ilk kitabımdakı şeirlərin hərəsindən bir gündə on dənəsini yazıb ata bilərəm. Amma bir səhvi bilməyərəkdən etmək başqadır, bilərəkdən etmək başqa. Əvvəl bilmədən də olsa, oxucularıma şeir adı ilə söz yığını təqdim eləmişəm. Bunu indiki gündə bilərək eləsəm, bu mənim ayıbım olar.

-İlk kitabın haqqında danışaq. Dizayn və.s baxımdan daha çox ərgənlik məhsuluna bənzəyirdi. Bu kitabın günahını yumaqçün yaxın vaxtlarda hər hansı kitabını təqdim etmək fikrin var?

- İlk kitabımdan özüm də gileyliyəm. Kitabın içi özümü yandırır, çölü özgəni. İçimdə elə bil ki, övlad yetişdirmişəm, naxələf çıxıbmış kimi bir hiss var. İkinci kitabımın üzərində uzun müddətdir işləyirəm. Aprel-may aylarında satışda olacaq. Yeni kitabımı Ahmet Kayaya ithaf edəcəm. Spoyler də vermək istəmirəm, amma onu deyim ki, son illərin ən uğurlu şeir kitabı olacağına əminəm. Bu dəfə yaş fərqi yoxdu.

- Rəşad Məcid deyəsən səni çox istəyir. Hiss etdiyim qədər səni bəzi "kruq"lardan və.s.dən qorumağa çalışır. Bəzən jestləri, bəzən eşitdirdiyi hər hansı bir sözlə.

-Özü də bunu bir dəfə demişdi. "525-ci" qəzetin redaksiyasında işçilərə yeni müxbir vəsiqələrini verəndə mənə demişdi ki, "Elroman, səni çox istəyirəm". Yəni mən də ordan bilirəm çox istədiyini. Bir insan hansısa bir kitabın müəllifi kimi də, qəzet redaktoru kimi də, hansısa bir müəssisənin işçisi kimi də sevilə və ya sevilməyə bilər.

Ümumiyyətlə düşünürəm ki, hamı tərəfindən sevilən insan yaxşı insan ola bilməz. Rəşad Məcidin gənclərə qarşı necə həssas yanaşdığından və onlarla həvəslə işlədiyindən hamının xəbəri var. Çoxu deyə bilər ki, mən filan yerdəyəmsə, deməli özüm layiqəm ki, həmin yerdəyəm və sairə. Amma bunu deyən vaxt bir az da vicdanlı olmaq lazımdır. Sən o filan yerdə olmamışdan qabaq baş verən hansı hadisələr səni o yerə gətirdi? Yaxşı, lap deyək ki, həmin hadisələrdə baş rol özünsən, bəs köməkçi rol kimdir? Hətta bəzən də elə olur ki, köməkçi rol baş rol üçün onun özündən daha çox şey edir. Gərək heç kəsin əziyyətini yerə vurmayasan. Qaldı ki, qorumağa, yaxşı edir qoruyur. Elə hamı məni "kruq"lardan qorusa yaxşıdır, fərqi yoxdu, kimin "kruq"u olur olsun.

Söhbətləşdi:
Emin Piri